

שולחם כהן

התעלה, עזה, המונים מרעים, המונים מכו-הלים.

עבד אלנאצר נתן להודעהו להשיג את שלה, ואחר כך הוסיף, בחיך רחב: "יתכן שלא יהיה צורך לתת את הפקודה. ייתכן שהרוד סאם יעשה זאת בשבילנו..." כל הנוכחים פרצו בצחוק.

אולטימטום ממוסקבה

יכפון נכנס בצעדים מהירים לחדר המצב. המומחים שלו כבר היכו לו. "שלום, שלום", פויר סביבו, והושיט תוך כדי הלכתי את ידו אל המזכיר שהחזיק נייר צהוב. ההודעה הרוסית המתורגמת.

הוא נעצר רק לשנייה, כדי למקד את מביטו על השורה הראשונה, ותוך כדי צעידה לעבר כיסאו, בצד ימין של השולחן, העיף מבט מהיר על התוכן. כאשר הגיע למושבו כבר ידע שמותר לנשום לרוחה.

הוא הגיח את הנייר הצהוב על גבי ערימת המיסמכים שעל השולחן, התיישב בנחת וניגש לקרוא את ההודעה הרוסית בקפידה, לאט. הוא רצה לראות גם מה שכתוב מאחורי כל מילה.

לפני כל אחד מחמשת המסובים היה מר נח נייר צהוב — העתק ההודעה הרוסית.

ממשלת ישראל החליטה שהיא בתייענה. היא תטמון את ראשה בחול — והעולם לא יראה אותה. אבל העולם ראה אותה היטב. הוא ראה את המצב המחמיר לאורך גבולות הפסקת-האש, את התגברות פעולות המחתרות הפלסטיניות, את התפשטות המלחמה אל מעבר לגבולות המדינה. והוא שאל את עצמו: האם תסבך המלחמה הישראלית-ערבית גם את המעצמות הגדולות, התומכות בשני המחנות? האם עלולה לפרוץ מלחמה גרעינית במרחב? וכאשר הגיע העולם למסקנה, כי סכנה זו אומנם קיימת, החלו הגדולים מודברים על כפיית הסדר על שני המחנות. לא להכות עד שהישראלים והערבים יעשו — או לא יעשו — שלום. אלא להכתיב להם את תנאי השלום. וזה יכול לקרות כך:

גאת שלום כהן

ריאותיו עשן, כיבה את הסיגריה בתנועה החלטית, והכריז:

"מוסקבה הודיעה לנו הבוקר שהיא עומדת להגיש את האולטימטום חוך 24 שעות. אם לא יתקבל — והוא פנה לשר המלחמה — תוכל לתת את הפקודה."

ההודעה חישמלה את הקאבינט המצומצם. תוכניות מופשטות, שריחטו במשך חודשים ארוכים באחור, לבשו לפתע צורות מוחשיות: מטוסים, תפרוצצויות, חרדת-אורחים,

"האח מחמד דיוח לנו על הקשיים ש' הוא נתקל בהם ברציפות במוסקבה. הרוסים אוהבים אותנו, אבל הם אוהבים יותר את רוסיה."

הוא השתק לרגע ארוך, ביקש סיגריה משר ההסברה שישב מולו. איש לא העיר לו הפעם שרופאיו אסרו עליו לעשן. הם הבינו שבמתח הנפשי העצום בו הוא שרוי אין משמעות יתירה להוראות הרופאים. נשיא מצרים שאף פעמיים-שלוש מלוא

ה קן האדום בבית הלכן נייעור לתחיה. על הנייר הצהוב, "תודיעו לנשיא", אמר ה' קצין התורן, "מוסקבה מעבירה."

בפעם הראשונה מאז נכנס ריצ'ארד ניכסון לתפקידו היה לקרמלין משהו חשוב די ה' צורך כדי להשתמש בקו הישיר אל הבית הלבן. משהו שיש לסעול לפיו — כדי למ' נוע שואה אטומית לשתי מעצמות-העל. הנשיא קרא ליועצו הנרי קסינג'ר, ביקש ממנו לזמן ישיבה של "קבוצת הנשיא", שתתכנס בחדר המצב בעוד 30 דקות. ולעצ' מו אמר דיק: "מה לכל הרוחות עשו עכ' שוי הישראלים והערבים האלה?"

כי היה ברור לגמרי: המשבר החדש — ואלוהים יודע איזה סוג משבר קפץ הפעם — יכול להיות קשור רק במזרח התיכון.

בוהליקופטר מצפת

ב תל-אביב היתה השעה 11 בלילה. ליד שולחן הישיבות, בלישכת ראש-הממשלה, ישבו כבר מרבית חברי הממשלה. הם נראו עייסים, אחים מהם דיברו בקול צרוד. נעדרה גם נימת הידידות ההפגנתית הקלילה, שעסקנים יודעים תמיד להחזיר לדבריהם.

אותות מערכת-הבחירות הנמרצת ניכרו על פניהם ובמתחות שררה ביניהם. הם ידעו, כי מעבר לנאומי-הבחירות ניבטה עתה בפניהם ההכרעה בהיא הידועה. באסיפות הפומביות, ובשידורי-הטלוויזיה המוקדמים, דיברו עליה ברמזים, כעל אפשרות רחוקה — או אסילו כעל בלתי-אפשרית. והנה, הערב, היתה המיפלצת מונחת על שולחן-הדיונים, והביטה להם ישר בעיניים. היא אפילו לא היתה רשומה על סדר-היום בשמה הנכון. מזכיר הממשלה רק הודיע שידונו בדי"ח שר החוץ. אבל כולם ידעו, שהנשוא הוא: ה ס ד ר כ ס ו י.

ולא אי-פעם בעתיד הרחוק, כי אם מייד. אחרון השרים נכנס לחדר, אמר שלום חסוף והתיישב. הוא הגיע בהליקופטר של חיל-האוויר ישר מאסיפת-עם בצפת.

הפקודה הכל'י

" ידי אליראים, " פתח שר המלח" "מה, אדוני הנשיא, הגענו בדיוק ל' נקודת-הגבול. אנחנו למעשה נתונים כבר במלחמה בכל מובן המילה. חלפו כל שלבי הביניים. הפקודה הבאה יכולה להיות רק הכל'י! תן את ההוראה — והפקודה תצא תוך עשר דקות לכל היחידות. אבל אדוני יודע מה התנאי המוקדם לכך. האם תנאי זה הובטח?"

עבד אלנאצר נתן לכולם להתמין בדומייה לתשובתו. כשדיבר עשה זאת בקול עמוק במיוחד. "אחואני", אמר, "אחי, אנחנו מח' כים כבר יותר משנתיים. אני יודע שאיש מהיושבים כאן לא תיאר לעצמו — בחלומו הנורא ביותר — שהישראלים יישארו על התעלה יותר משנתיים. אנחנו כולנו יודעים איך בני מצרים שואפים לנקמה. אני יודע שכל יום — כל רגע — העובר מבלי ש' תבוא המכה הנוקמת, מערער את סמכות ההנהגה הלאומית בעיני ההמונים. אבל לסחות אתם יודעים עד כמה הדבר אינו יכול להיות חריצדי. הפקודה, הכל'י! איננה יכולה להיות סוף-פסק. הייכות לבוא פקודות אחרות, אל צבאות אחרים, במקור מות אחרים. ועליהן אין לנו שליטה.



מיתקפת השלום האמריקאית-הסובייטית